

Natuur.oriolus

Rui Georde Fuut

Hybriden Ringmus - Huismus

Hybride Ringmus *Passer montanus* & Huismus *P. domesticus*, Westkapelle 1998

GUIDO BURGGRAEVE

Inleiding

In mijn tuin te Westkapelle (Knokke-Heist, W) zijn zowel Huismus *Passer domesticus* als Ringmus *Passer montanus* geregelde bezoekers. Zoals in grotere delen van Europa is het mussenbestand ook in de Zwinstreek erg afgenomen. Het algemeen voorkomen van mussen in mijn tuin is vooral het gevolg van overdadig aanwezig voedsel. Bij het voederen van mijn kippen zorg ik ervoor dat er voldoende restjes overblijven voor de mussen, de Turkse Tortels *Streptopelia decaocto* en de Houtduiven *Columba palumbus*. Bovendien hebben de burens een ouderwetse 'fermette' met nog heel wat nestgelegenheid voor de Huismus. In mijn tuin broedt jaarlijks een koppeltje Ringmus in een van de nestkastjes.

Tot zowat het einde van de zestiger jaren (1960-1970) was de opmars van de Ringmus vooral in de polders merkwaardig. Dat was mede te danken aan een groot voedselaanbod (allerlei zaden) en een geschikt broedgebied (rijen knotwilgen, -essen en -populieren). Ook aan de bosrand met net daarbuiten wei- en of akkerland werd deze soort toen erg algemeen. Bij Huismus namen de aantallen in onze streken vanaf het begin van de jaren negentig sterk af. Vooral de moderne landbouwmethod-

des spelen hier mogelijk een belangrijke rol: herbiciden (minder onkruidzaden), efficiëntere oogst (na de oogst minder zaden op de akkers), insecticiden (nestjongen hebben aanvankelijk vooral kleine insecten nodig).

Waarnemingen hybride

Op 12 nov 1998 zag ik deze vogel voor het eerst in mijn tuin. In die periode kwamen geregeld een 40-tal Huismussen op de gemengde granen (kippenvoer) foerageren. Daarbij waren er steeds enkele tot max. 12 Ringmussen present.

De kruin van de bewuste vogel was chocoladebruin. Aanvankelijk leek het dus een gewone Ringmus. De roep leek echter eerder die van Huismus. Dit zette me aan tot een nauwkeurigere observatie. Hierbij kon ik kenmerken van beide soorten vaststellen.

Typisch voor Ringmus:

- chocoladebruine kruin
- relatief kleine zwarte bef, weliswaar iets uitlopend witte halsring
- zwarte vlek op grijswitte wangen (dit sluit Italiaanse *Passer domesticus italiae* of Spaanse mus *Passer hispaniolensis* uit)
- relatief klein formaat maar toch iets groter dan de aanwezige Ringmussen

Typisch voor Huismus

- De roep (zuiver getjilp)
- Achteraan de schedelkap (boven de witte halsring) liep de bruine kleur geleidelijk aan over naar bruingrijs gevlekt zoals bij mannetje Huismus

Hoogstwaarschijnlijk is het dus een hybride geweest. De vogel werd een 15-tal keer waargenomen. Tegen het voorjaar was hij telkens verdwenen. De voorlopig laatste waarneming dateert van 15 feb 02. Ik ben er jammer genoeg niet in geslaagd hem te fotograferen.

Overige gevallen

Voor ons land zijn vier gevallen van hybridisatie bekend tussen deze soorten (Gunter Desmet):

- gemengd broedpaar te Dison- Verviers (Coopman L. G 3/6 (1913): 96)
- vangst op 6 nov 1955. Kapellen (A) (Eggermont D. 1956)
- vangst op 20 sep 1966. Gaaurain (H) (Delmée E. et al.) (1967)
- vangst op 6 apr 1995. Puurs (A) (Clermont A.; arch. SD)

Referenties

- Delmée et al. 1967: Hybride de Moineau domestique (*Passer domesticus*) x Moineau friquet (*Passer montanus*). *Aves* 4 (1):28.
Eggermont D. 1956. Korte mededeling over eerste Belgische vangst van hybride *Passer domesticus* (L) x *Passer montanus* (L). *Giervalk* 46:49.
Verheyen R. 1957. Over de verplaatsingen van de Boommus *Passer montanus* (L) in en door België. Analyse van 250 terugmeldingen. *Giervalk* 47:161-170.

Guido Burggraeve, Hoekestraat 108, B- 8300 Knokke-Heist guido.magda@scarlet.be

Samenvatting – Abstract - Résumé

Van 1998 tot en met 2002 werd in een tuin te Knokke-Heist (W) af en toe een vermoedelijke hybride Ringmus x Huismus gezien. Dit is het vijfde geval voor België en het derde voor Vlaanderen.

Observations of a hybrid Tree Sparrow *Passer montanus* x House Sparrow *Passer domesticus*

From 1998 till 2002 a probable hybrid Tree Sparrow x House Sparrow was seen in a garden in Knokke-Heist. This is the fifth occurrence for Belgium and the third for Flanders.

Observations d'un hybride Moineau friquet *Passer montanus* x Moineau domestique *Passer domesticus*

De 1998 à 2002, un hybride supposé de Moineau friquet x Moineau domestique a été aperçu dans un jardin à Knokke-Heist (Flandre-Occidentale). Il s'agit du cinquième cas pour la Belgique et du troisième pour la Flandre.